

TVOŘIVÁ ŠKOLA ČTENÍ A PSANÍ S POROZUMĚNÍM

Rozvoj čtenářské gramotnosti je nezastupitelný úkol pro úspěšný školní vývoj žáka, rozvoj klíčových kompetencí a dosažení požadovaných vzdělávacích cílů.

Mgr. Čeněk Rosecký, vedoucí manažer projektu
Tvořivá škola – čtení a psaní s porozuměním
registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.1.00/08.0066

Tvořivá škola, o. s.
akreditovaná vzdělávací instituce

HLAVNÍ VÝCHODISKA PROJEKTU

- humanistická pedagogika – J. A. Komenský
- pragmatická pedagogika – J. Dewey
- česká reformní pedagogika – V. Příhoda, S. Vrána
- psychologické výzkumy – J. Piaget
- systemický přístup k žákům – B. Hellinger
- zkušenosti učitelů s mnohaletou praxí (40 a více let)
- 12 let zkušeností s realizací kurzů DVPP

CÍLE PROJEKTU

- inovace ve výuce Čj na ZŠ
- zlepšení čtenářské gramotnosti
- rozvoj schopnosti porozumění psanému textu
- plynulé čtení a psaní bez chyb a s porozuměním
- podpora čtenářství a čtení pro radost

ZÁKLADNÍ DIDAKTICKÝ POSTUP

analyticko-syntetická metoda

- 1. vyvození prvních hlásek**
- 2. skládání slabik a slov ze známých písmen**
- 3. řazení probíraných slov podle jejich obtížnosti**
- 4. výrazné slabikování**
- 5. plynulé čtení**

Metoda vychází ze skutečnosti, že první slůvka dětí jsou slabiky, např. má-ma, bá-ba, pá-pá.

ČINNOSTNÍ METODA VÝUKY ČTENÍ

- respekt k vývoji dítěte (nepřetěžování)
- pozitivní motivace a hodnocení
- aktivní zapojení všech žáků do výuky
- propojení s dalšími metodami a formami
- smysluplné využití multimediální techniky (motivace, objevování, procvičování, zpětná vazba)

ZÁKLADNÍ SLOŽKY ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI

- **dovednost číst** – technika čtení
- **porozumění čtenému** – dovednost číst, pozornost a schopnost logicky myslet
- **schopnost využití informací** – porozumění čtenému a motivaci k použití

potřeba číst – dovednost číst, porozumět čtenému, schopnost využívat informací a pozitivní vztah ke čtení (praktická potřeba informací, touha po vědění).

KLÍČOVÉ AKTIVITY PROJEKTU

1. Výuka žáků činnostními metodami Čj
2. Vzdělávací programy činnostního učení Čj
3. Metodické materiály pro výuku Čj
4. Technické vybavení učeben
5. Metodický film Činnostní učení Čj v 1. ročníku
6. Metodické internetové stránky
7. Projektové porady a konference
8. Evaluace a hospitace ve výuce Čj

VÝUKA ŽÁKŮ ZŠ

Formy podpory cílové skupiny žáci ZŠ:

- a) moderní didaktické postupy a přístupy šířené projektem na akcích DVPP
- b) metodické materiály vytvořené v rámci projektu (48 nových produktů)
- c) 18 multimediálních učeben na partnerských ZŠ (PC, InT tabule, vizualizér, tiskárna, met.materiály)

Počet přímo podpořených žáků: 4807

KURZY ČINNOSTNÍHO UČENÍ ČJ

- Činnostní učení Čj v 1. ročníku (15 hodin)
- Činnostní učení Čj ve 2. ročníku (15 hodin)
- Činnostní učení Čj ve 3. ročníku (15 hodin)
- Činnostní učení Čj ve 4. ročníku (15 hodin)
- Činnostní učení Čj v 5. ročníku (15 hodin)

LETNÍ TVOŘIVÉ ŠKOLY

- Činnostní učení Čj v 1. ročníku (24 hodin)
- Činnostní učení Čj ve 2. – 3. ročníku (24 hodin)
- Činnostní učení Čj ve 4. – 5. ročníku (24 hodin)

KURZY ČINNOSTNÍHO UČENÍ ČJ

Počet uspořádaných kurzů DVPP: 160

Počet vydaných osvědčení: 3492

Počet podpořených ped. pracovníků: 2424

NOVÉ KURZY VYTVOŘENÉ PROJEKTEM (vytvořené, pilotně ověřené a akreditované)

- Činnostní učení Čj v 0. ročníku (8 hodin)
- Činnostní učení Čj v 6. ročníku (8 hodin)
- Činnostní učení Čj v 7. ročníku (8 hodin)
- Interaktivní tabule činnostně – Čj v 1. roč. (8 hodin)
- Interaktivní tabule činnostně – Čj ve 2. roč. (8 hodin)
- Interaktivní tabule činnostně – Čj ve 3. roč. (8 hodin)
- Interaktivní tabule činnostně – Čj ve 4. roč. (8 hodin)
- Interaktivní tabule činnostně – Čj v 5. roč. (8 hodin)

METODICKÉ MATERIÁLY (zakoupené)

Vybavení pro 18 partnerských škol:

- Slabikáře a Živé abecedy pro 1. ročník
- Písanky pro 1. – 3. ročník
- Čítanky pro 2. – 8. ročník
- Učebnice Čj pro 2. – 5. ročník
- Didaktické pomůcky do výuky ČJ
- Pracovní sešity Čj pro 2. – 5. ročník
- Interaktivní Slabikář

METODICKÉ MATERIÁLY (vytvářené)

- Metodiky čtení a psaní v 0. – 3. ročníku
- Didaktické pomůcky do výuku Čj v 1. ročníku
- Pracovní karty a šablony pro výuku Čj v 0. – 5. roč.
(tištěné a pro InT na CD – SMART, Activ)
- Pracovní sešity pro 2. a 3. ročník
- Historické čítanky – Putování českými dějinami 1-5
- Pracovní testy pro evaluaci výuky Čj
(tištěné a pro InT na CD – SMART, Activ)

METODIKY ČTENÍ A PSANÍ S POROZUMĚNÍM

- **Metodika činnostní učení v přípravném ročníku**
- předčtenářské období
- **Metodika čtení a psaní s porozuměním v 1. roč.**
- čtení a psaní písmen, slabik a prvních slov
- **Metodika čtení a psaní s porozuměním ve 2.- 3. roč.**
- základy čtení a psaní s porozuměním

VYDANÉ DIDAKTICKÉ POMŮCKY

- Tvary a barvy
- Demonstrační obrázková abeceda
- Skládací abeceda
- Demonstrační tiskací abeceda
- Demonstrační psací abeceda
- Demonstrační soubor slabik
- Slabiky s obrázky - učitelská pomůcka
- Slabiky s obrázky - žákovská pomůcka
- Pohádkové obrázkové osnovy
- Nástěnné obrazy – tiskací a psací abeceda

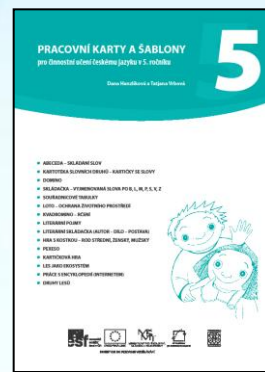
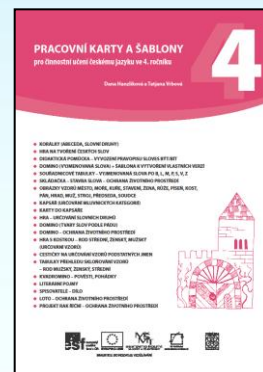
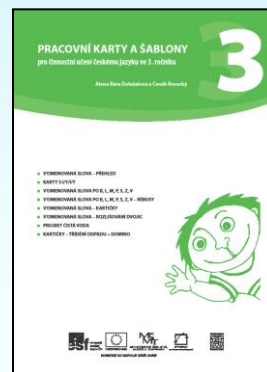
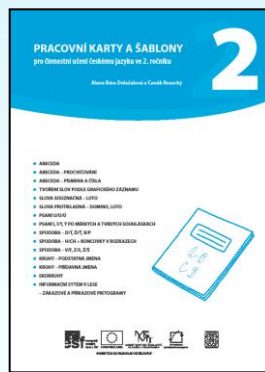
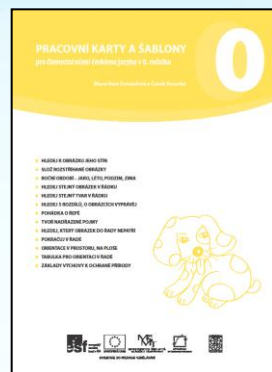
ABECEDA		
Aa	Jj	Ss
Bb	Kk	Šš
Cc	Ll	Tt
Čč	Mm	Uu
Dd	Nn	Vv
Ee	Oo	Ww
Ff	Pp	Xx
Gg	Qq	Yy
Hh	Rr	Zz
Ch	Řř	Žž
Ii		

Abeceda		
a	j	s
b	k	š
c	l	t
č	m	u
d	n	v
e	o	w
f	p	x
g	q	y
h	r	z
ch	ř	ž
i		

KARTY A ŠABLONY DO VÝUKY ČJ

základní postupy a náměty do výuky Čj v 1. – 5. ročníku s metodickými návody

- Pracovní karty a šablony pro činnostní učení ve výuce Čj v 0. – 5. ročníku

VYUŽITÍ POMŮCEK VE VÝUCE ČJ

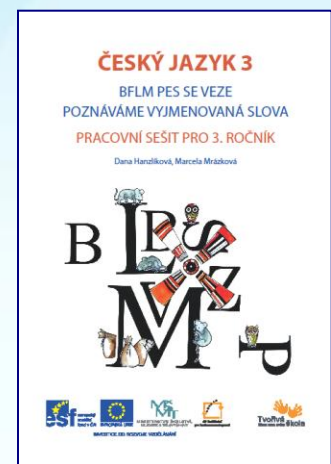
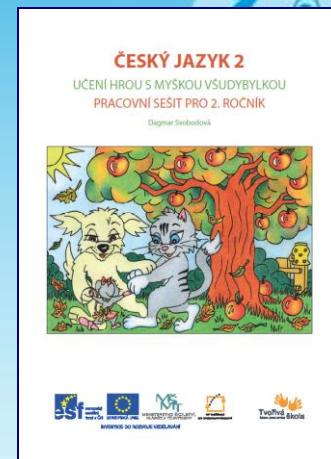
pomůcky byly vydány tištěné (k rozkopírování pro žáky) a na CD v programech pro práci s InT.

- základy rozvíjení čtenářské gramotnosti
- efektivní vyvozování učiva a jeho procvičování
- aktivní a smysluplné zapojení žáků do výuky
- souběžné rozvíjení klíčových kompetencí
- analogické použití pomůcek po celý školní rok

PRACOVNÍ SEŠITY PRO 2. A 3. ROČNÍK - základy výuky gramatiky ve výuce Čj

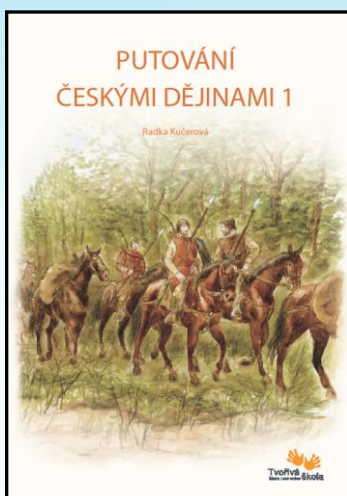
- Český jazyk 2, Pracovní sešit pro 2. ročník
Putování s myškou všudybylkou
- Český jazyk 3, Pracovní sešit pro 3. ročník
BFLM PES SE VEZE – začínáme s VS

HISTORICKÉ ČÍTANKY

PUTOVÁNÍ ČESKÝMI DĚJINAMI 1 – 5

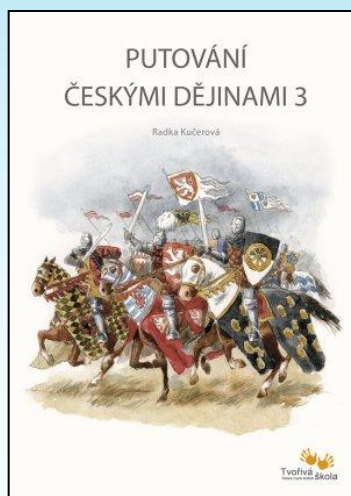
- rozvoj čtení s porozuměním ve 4. – 9 . roč. ZŠ
- mezipředmětové propojení s výukou VI a D

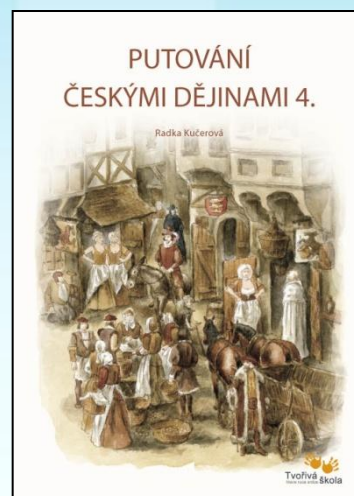
(0–999)

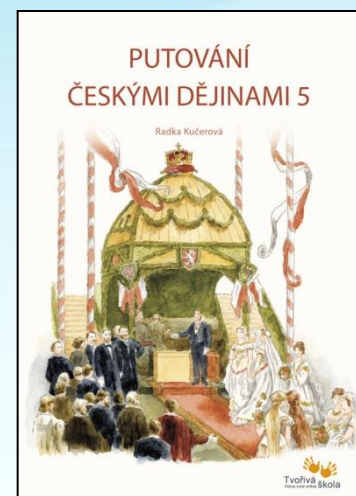
(999–1306)

(1306–1516)

(1516–1740)

(1740–1914)

INSTRUKTÁŽNÍ METODICKÝ FILM ČINNOSTNÍ UČENÍ VE VÝUCE ČJ V 1. ROČ.

zásobník námětů a činnostních postupů do výuky

31 didaktických postupů:

1. Přípravné období (předčtenářské období)
2. Čtení slabik a prvních slov
3. Čtení slov a vět
4. Další činnosti ve výuce Čj

ukázka z filmu:

www.youtube.com/watch?v=1a--tSgHjY&feature=g-upl

UKÁZKA Z FILMU ČJ V 1. ROČNÍKU

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INTERNETOVÉ STRÁNKY PROJEKTU

www.cteniapsani.cz

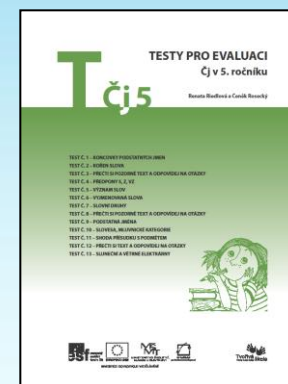
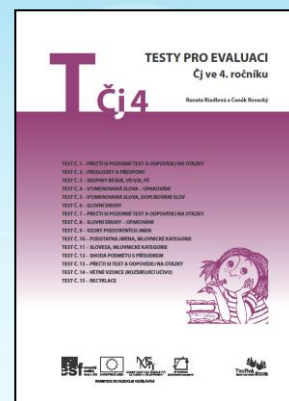
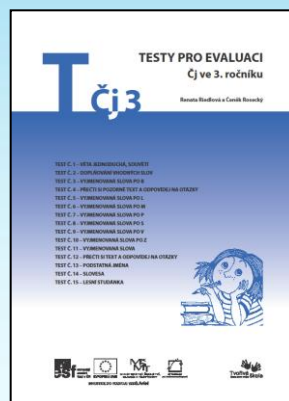
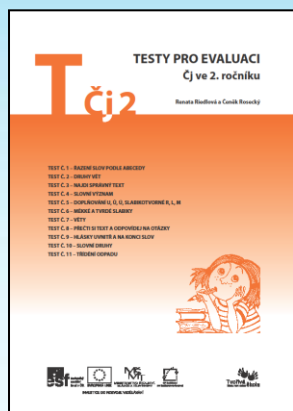
metodické stránky pro učitele

www.hezkeknihy.cz

motivační stránky pro děti

TESTY PRO EVALUACI VÝUKY ČJ V 1. – 5. ROČ sety testů pro evaluaci a autoevaluaci mluvnického učiva a čtení s porozuměním

Obsahují 11 – 15 testů, metodický návod, hlasovací karty, tabulku pro zaznamenávání výsledků a vyhodnocení testů.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

FORMY REALIZACE TESTŮ

nácvyk testování, evaluace, autoevaluace

Možnosti realizace testů ve výuce:

- a) písemná evaluace/autoevaluace
- b) pomocí zvedání kartiček A, B, C, D
- c) s využitím interaktivní tabule a hlasovacího zařízení)

EVALUCE ŽÁKŮ 1. ROČNÍKU

1. etapa: šk. rok 2010/2011 – testování nepodpořených žáků 1. ročníků

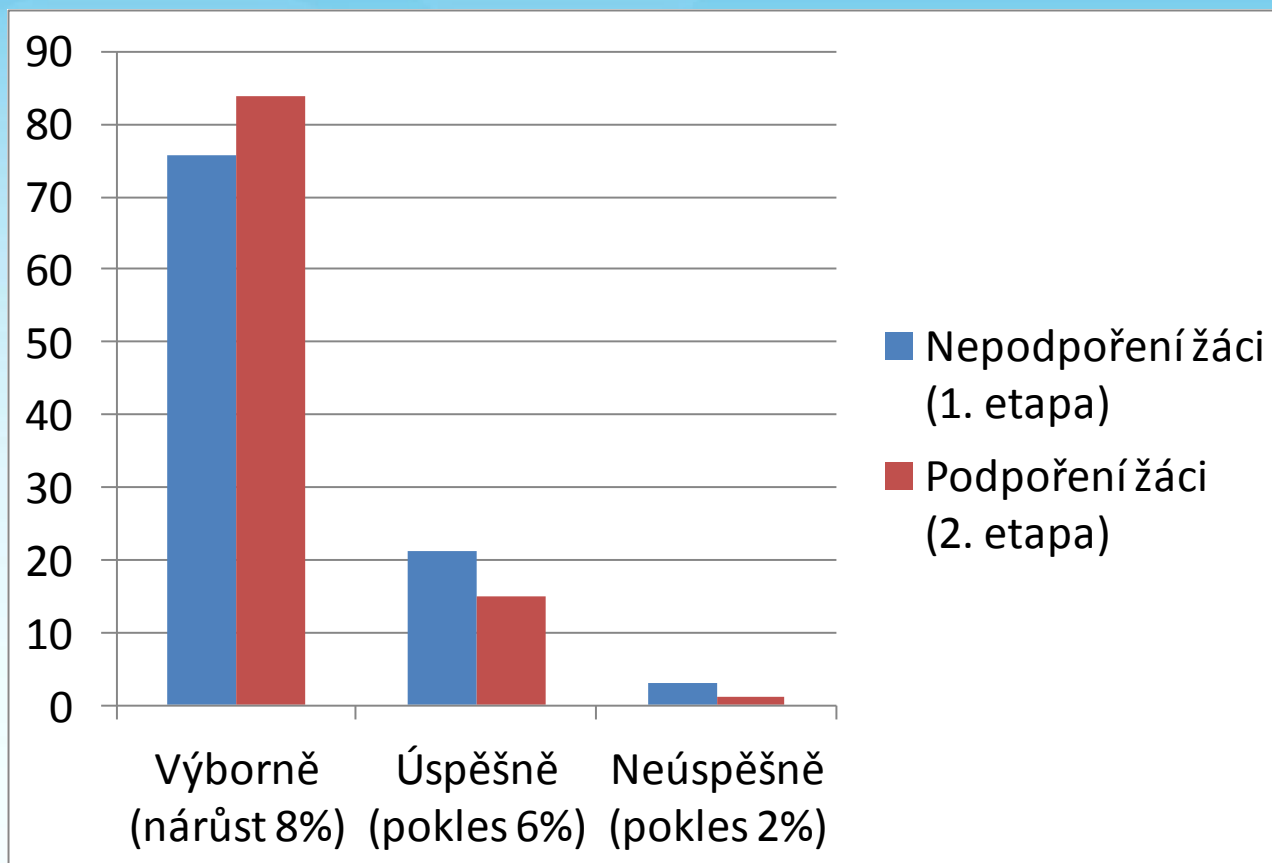
- Celkový počet testovaných žáků: 3428
- Výborně (max. 1 chyba): 2593 (75,64%)
- Úspěšně (max. 5 chyb): 730 (21,3%)
- Neúspěšně (6 a více chyb): 105 (3,06%)

EVALUCE ŽÁKŮ 1. ROČNÍKU

2. etapa: šk. rok 2011/2012 – testování podpořených žáků 1. ročníků

- Celkový počet testovaných žáků: 3788
- Výborně (max. 1 chyba): 3178 (83,9%)
- Úspěšně (max. 5 chyb): 566 (14,94%)
- Neúspěšně (6 a více chyb): 44 (1,16%)

EVALUACE ŽÁKŮ 1. ROČNÍKU - GRAF

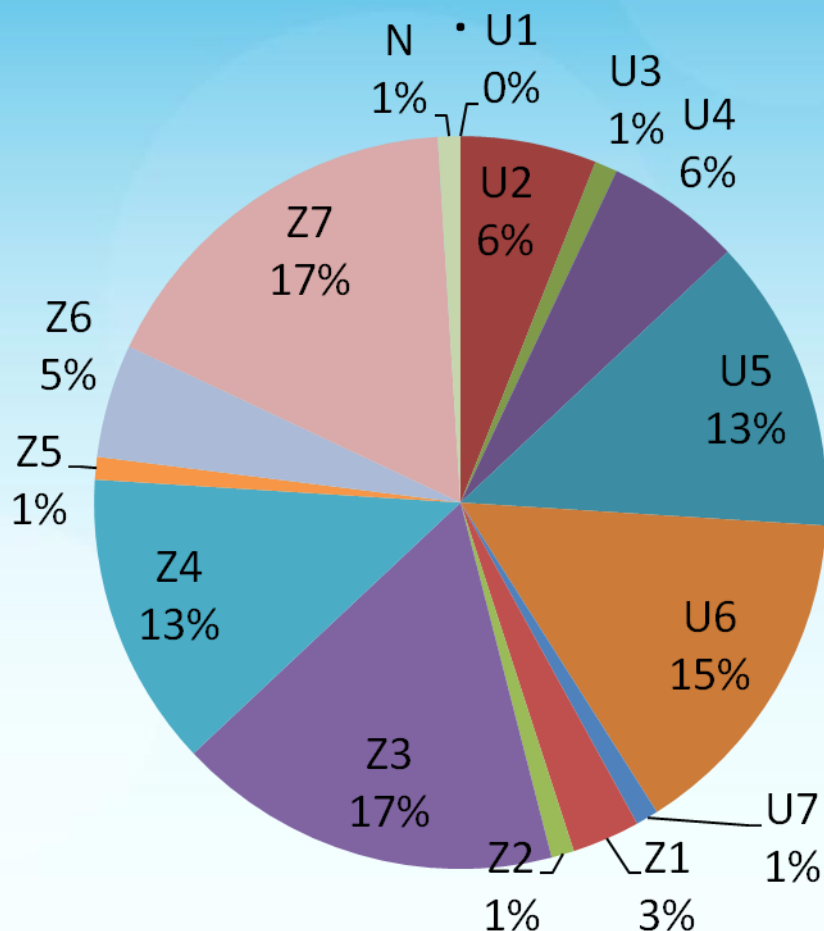

FLANDERSOVA METODA (spolupráce s PdF HK)

**poměr aktivity podpořených učitelů a žáků
ve výuce Čj-gramatiky v 1., 2. a 3. ročníku (v %)**

- v 1. ročníku: 47/52
 - ve 2. ročníku: 44/56
 - ve 3. ročníku: 40/59
-
- Poměr aktivity projektem podpořených učitelů a žáků ve výuce Čj v 1. vzdělávacím období: **43/56**
 - Průměrný poměr aktivity nepodpořených učitelů a žáků ve výuce Čj v 1. vzdělávacím období: 60/40

GRAF - míra aktivity žáků a učitelů ve výuce

U1 - projevená akceptace žáka

U2 - chválí, souhlasí

U3 - rozvíjí myšlenky žáků

U4 - stimuluje, motivuje, ptá se

U5 - sděluje, vysvětluje

U6 - organizuje, dává pokyny

U7 - uplatňuje autoritu

Z1 - ptá se učitele

Z2 - ptá se spolužáků

Z3 - sděluje názory na výzvu učitele

Z4 - sděluje názory z vlastní aktivity

Z5 - řídí činnost spolužáků

Z6 - skupinová práce

Z7 - samostatná činnost

N - neproduktivní pauza

ZKUŠENOSTI SE ZAVÁDĚNÍM NOVÝCH FOREM A METOD PRÁCE

- učitelé – lektori Tvořivé školy (38 lektorů)
- výuka na 18 partnerských ZŠ - hodnocení ČŠI v rámci kontrol na těchto školách
- výuka na ZŠ zapojených do sítě Tvořivý škol
- hodnocení učitelů – dotazníkové šetření v rámci vzdělávacích programů projektu

FORMÁLNÍ ZPĚTNÁ VAZBA

**3800 evaluační dotazníků na 160 kurzech,
formou známkování 1 – 5**

Hodnocená kritéria:

- způsob prezentace lektorů
- přínos akce pro učitele
- přínos předávných postupů pro žáky
- kvalita používaných materiálů
- organizace vzdělávacích akcí

Výsledná průměrná známka: 1,14

NEFORMÁLNÍ ZPĚTNÁ VAZBA

Pozitiva:

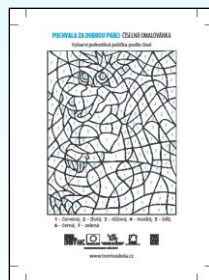
- dobrá organizace a časová dostupnost kurzů
- soubor praktických postupů do výuky
- předávání dobrých zkušeností
- kvalitní metodické materiály
- zkušení lektori - učitelé z praxe

Negativa:

- časová náročnost na přípravu pomůcek

PUBLICITA PROJEKTU

- 3 celorepublikové konference
- letáky, záložky, pochvaly pro žáky
- plakáty a postery
- reklamní předměty (propisky, USB, slohy)
- články o projektu, tiskové zprávy

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Není nutné učinit žáka dokonalým, ale umožnit mu, aby se dokonalým mohl stát, až dospěje.

(O. Liška, konference projektu 2010)

**Děkuji Vám
za pozornost**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ